
DIENST OP 18 februari 2023, 10 uur

Doopsgezinde Gemeente Aalsmeer

Orgel/Piano: Valeriya Zakopay Kerkenraadslid: Arida van Oudenallen

Opname en Regie: Commissie techniek

Lezer: Ineke van der Stroom Predikant: Paul F. Thimm

Aansteken van de kaarsen Mededelingen

Zingen “Dank voor de adem en het licht”

ZZZ 85:1,2,4

Bemoediging en Groet

Onze hulp is in de naam van de Eeuwige,
Die hemel en aarde maakt,
Die trouw houdt in eeuwigheid;
Die niet verloren laat gaan het werk van zijn handen.

Genade, barmhartigheid en vrede
van God, die ons liefheeft
en van Jezus Christus, die ons voorgaat
door de Heilige Geest, die ons steunt en uitdaagt. Amen.

In memoriam Klasina Buis-Wies

Zingen “Wij zoeken hier uw aangezicht”

281:1,2,6,9,10

Gebed

Morgengebed van Dietrich Bonhoeffer, blz. 533 Liedboek

Tot U, God, roep ik in de vroege morgen
help mij te bidden
en mijn gedachten te richten op U,
ik kan het niet alleen.

In mij is duisternis, bij U is licht
Ik ben eenzaam, Gij verlaat mij niet.
Ik ben bevreesd, bij U is hulp.
Ik ben onrustig, bij U is vrede.
In mijn hart is bitterheid, bij U is geduld.
Ik begrijp uw wegen niet, maar Gij kent mijn weg. Amen

Inleiding Bijbellezingen

Soms voel ik me wat ongemakkelijk, als ik de bijbel lees. Dat komt zo: ik lees een bijbeltekst, waarvan ik denk: dit is een korte, gemakkelijke en bekende tekst. Het is niet moeilijk om hier iets over te zeggen en om erover te preken. Maar bij nader inzien blijkt zo'n tekst toch lastiger te zijn en roept die eerst alsmaar vragen op, waar je toch graag allemaal antwoorden op wilt hebben. Tja, een dominee is ook maar een mens.

De eerste vraag die in me opkomt: waarom staan er in het Eerste-dag-rooster voor vandaag weer totaal verschillende bijbelteksten? Wat hebben die met elkaar te maken? Waar zit in hemelsnaam een verband tussen bijvoorbeeld de Genesislezing en die o zo korte lezing uit het Marcusevangelie? Of moet ik niet zo denken: hoeft in de dienst juist niet alles naadloos bij elkaar te passen.

We gaan luisteren naar die twee heel verschillende bijbelgedeelten voorgesteld door het Eerste-dag-rooster en daarna met elkaar nadenken over vragen die ze oproepen en zoeken naar antwoorden daarop.

Bijbellezing: Genesis 9:8-17

Zingen "De vloed van vóór de tijd"

603:1,2,3,4

Bijbellezing: Marcus 1:12-15

Zingen "Een mens te zijn op aarde"

538 (alle 4)

Preek / overdenking

Lieve gemeente, mensen hier live in de kerk (en live thuis die met ons meevieren)!

I.

Verleidingen en verzoeken – wat zijn dat dan? – Dat is een van de vele vragen die in me opkomen, hoewel het verhaal uit het Marcus-evangelie vrij kort is.

Matteüs en Lucas vertellen dit verhaal ook. Zij noemen drie voorbeelden van verleidingen waar Jezus voor gestaan heeft: 1. Maak uit stenen brood tegen de honger. 2. Ga door de knieën voor het kwaad om macht te krijgen in de wereld. En: 3. Spring, neem gevaarlijke risico's om te kijken of er een God is die je opvangt.

Maar Marcus is zo kort, dat hij deze voorbeelden helemaal niet noemt. Dat is jammer, maar dat geeft ook weer vrijheid en ruimte om te fantaseren en vragen te stellen. Bijvoorbeeld de vraag: wat zouden de verleidingen of verzoeken kunnen zijn waar Jezus aan bloot heeft gestaan? En lijken die misschien op verleidingen en verzoeken waar wij - u en ik - mee te maken hebben?

Het eerste wat in me opkomt bij het woord “verleiding”, zijn heel alledaagse dingen. Teveel chocola snoepen, lui zijn, afleiding zoeken. Ach, iedereen heeft zo zijn verleidingen, dat kan alcohol of roken zijn, plakken aan je mobieltje, gokken, dingen kopen die je eigenlijk helemaal niet nodig hebt en die je bij volgende bazar weer kwijt wilt.

Verleidingen kunnen verslavend zijn en het kost strijd en inspanning om verleidingen te weerstaan en het kost doorzettingsvermogen om ervan af te komen.

Ik bewonder mensen die het bijvoorbeeld in deze Veertigdagentijd voor elkaar krijgen om te vasten. Vasten in de vorm van afzien van gewoonten en verleidingen en misschien zelfs verslavingen om ruimte te maken en na te kunnen denken en vrijer te worden en bewuster te leven.

II.

Neem nou bijvoorbeeld Jezus. Na zijn doop in de Jordaan door Johannes de Doper ontvangt hij Gods Geest die zoals een duif op hem afkomt.

Maar diezelfde Geest drijft Jezus even later de woestijn in. – Waarom? – Kijk, dat is mijn volgende vraag: Waarom moet Jezus in Godsnaam zo nodig de woestijn in? En waarom veertig dagen? Dat is best lang – langer dan een ik op zomervakantie ga.

Het verhaal gaat dat Jezus daar door de Satan, tegenstander van God, verzocht, op de proef gesteld, verleid wordt. Waar is dat goed voor? Waarom laat God dat toe? Waarom werkt de Geest daaraan mee?

Of kunnen we beter vragen: hoe gaat Jezus de woestijn in en hoe komt hij er na die beproevingen en verleidingen weer uit? Heeft het hem wat gebracht? Is hij als kwetsbaar mens daardoor sterker en veerkrachtiger geworden?

Want **verleidingen** hebben in de bijbel **twee kanten**: een **positieve kant**: je kunt er sterker en veerkrachtiger van worden, het werkt als een beproeving waar je zelf getest wordt en waar je van kunt leren en **rijper** van wordt.

Maar het kan ook een **negatieve kant** hebben: verleidingen kunnen ook gemeen en duivels zijn: het is alsof iemand je daarin met opzet een beetje licht, zodat je lelijk valt en jammerlijk **faalt**. Hoe dan ook, je komt jezelf wel tegen als je verleid of beproefd wordt.

Wat zijn de **beproevingen** waar **Jezus** voor gestaan zou kunnen hebben en waar **wij** als mensen allemaal voor kunnen komen te staan?

1. Ik denk dat het een grote verleiding en een heel menselijk verlangen is, om door iedereen **aardig** gevonden te worden. En dan is de verleiding groot om **populair** te doen, te zeggen **wat anderen graag horen** en niet te zeggen wat anderen niet willen horen. En je hoeft daarvoor niet politicus te zijn om zoveel mogelijk fans of kiezers achter je te willen hebben. Zelfs dominees en priesters kennen de neiging om anderen naar de mond te praten zodat ze aardig en populair gevonden worden.

Jezus kon deze verleiding weerstaan: hij zei soms kritische dingen, die nodig waren - al kreeg hij daar geen vrienden mee.

2. Een andere o zo menselijke verleiding is, dat we graag kiezen voor de **gemakkelijke weg**, voor een leven dat niet te veel inspanning en risico's met zich meebrengt. We gaan graag problemen en soms ook onze verantwoordelijkheid uit de weg. Om het makkelijker te onthouden, mag je dat natuurlijk ook **menselijke luiheid** noemen.

Mensen die de verleiding van luiheid en gemakkelijk leven zonder al te veel verantwoordelijkheid kunnen weerstaan, zijn voorbeelden waar ik van wil leren.

III.

Jezus had gewoon in Nazareth kunnen blijven. Een rustig leven lijden als timmerman in de werkplaats van zijn vader zoals de eerste 30 jaar van zijn leven. Dan had hij geen problemen met de familie gekregen. Zij vonden dat hij gek geworden was, omdat hij maar rondtrok met zijn volgelingen om Gods koninkrijk van vrede en gerechtigheid voor iedereen te verkondigen en mensen beter te maken.

Thuis had Jezus ook geen problemen gekregen met de politieke machthebbers en de religieuze gezagdragers. Zij vonden, dat hij met zijn aanhangers de rust en de orde in de samenleving ondermijnde, dat hij een vijand was die onschadelijk gemaakt moest worden. Maar Jezus liet zich niet bepalen door angst en het gemak van een zorgeloos leven. Jezus wist zich geroepen om in de naam van God op te komen voor een andere wereld, de nieuwe rechtvaardigere, liefdevollere wereld. Hij heeft die verantwoordelijkheid op zich genomen en zijn leven gewaagd. Maar hij inspireert nog steeds miljoenen mensen - ook nu nog.

Ik moet onwillekeurig denken aan **Aleksej Anatoljevitsj Navalny**. Ook hij heeft niet voor de makkelijkste weg gekozen. Hij had een veiliger en rustiger leven kunnen leiden in zijn land, door zijn mond te houden en de regering niet te bekritisieren. Of hij had naar het buitenland kunnen vluchten om daar een onopvallend leven te leiden. Daar heeft hij niet voor gekozen.

Met gevaar voor zijn burgerrechten en zijn leven is hij in Rusland gebleven. Navalny, zoon van een Oekraïense vader uit de buurt van Kiev en een Russische moeder, zelf Russisch orthodox christen heeft gekozen om rechten te studeren en advocaat te worden, activist tegen corruptie en oppositieleider. Hij voelde zich zeer verantwoordelijk

voor de mensen in zijn land. Hij kon en wilde niet zwijgen. Op welke wijze hij gestorven is, is nog niet duidelijk. Het is schokkend.

Er zijn dus allerlei vormen van verleidingen en beproevingen: de verleiding om aardig gevonden te worden, om een gemakkelijk en veilig leven te leiden zonder te veel verantwoordelijkheid te nemen in de wereld voor gerechtigheid of voor de schepping. Je hoeft dan je leven niet te veranderen...of zoals Jezus zegt "om te keren".

De verleiding is groot, om alles te laten zoals het is, met je leven door te gaan zoals je dat tot nu geleefd hebt zonder stil te staan en iets te veranderen.

IV.

Maar misschien komt ieder van ons in zijn leven op stille woestijnplekken terecht. De woestijn heeft iets heel dubbels: 1. De woestijn is een plek vol gevaren, in de woestijn is het droog en heel warm, je kunt er van dorst omkomen. En je bent tussen de wilde dieren, zoals Marcus in zijn verhaal over Jezus zegt.

2. Maar de woestijn is blijkbaar ook een stille plek waar je jezelf en God tegen kunt komen, waar je kwetsbaar en zwak terecht komt maar gesterkt vandaan kan komen.

Ik heb dat zo nu en dan in mijn leven ervaren: als kind toen ik door anderen gepest werd, als tiener en als volwassene toen ik twee keer weg moest van een plek waar ik me eerst thuis voelde en niet weg wilde en waar ik het naar mijn zin had.

Weet u, dan was het een zegen, dat je niet zwicht voor de verleiding om God en iedereen de schuld te geven, maar te blijven vertrouwen in God, in de toekomst, in anderen.

In de bijbelverhalen zijn er **kleine details**, die me daarbij helpen om te blijven vertrouwen en zulke verleidingen te kunnen weerstaan en met veerkracht eruit tevoorschijn te komen. Het is het feit dat je echt niet alleen bent op de wereld.

In **Genesis** staat de **regenboog** symbool daarvoor, dat God aan zijn verbondenheid, zijn verbond met de mensen en de hele schepping vasthoudt.

In het verhaal van **Marcus** zijn het de **dieren** die Jezus omgeven en de **engelen** die voor Jezus zorgen. '*Maar de engelen dienden hem*', staat er letterlijk. Dat geeft mij het vertrouwen dat er ook in onze woestijnen engelen kunnen zijn, die **voor ons** zorgen.

Natuurlijk **twijfel ik** er wel eens aan of alles zo makkelijk is. Want in onze wereld zijn toch nog overstromingen en rampen...: wie is **aansprakelijk** voor de ellende in de wereld – God of wij? En wie is **verantwoordelijk** om de aarde bewoonbaar en gezond te houden: God of wij die door God daartoe geroepen zijn? - Nee, ik heb lang niet op al mijn vragen een antwoord paraat.

Maar ik koester die woestijnplekken. Misschien mag je ze ook "*thin places*" - dunne plaatsen noemen zoals sommigen dat doen. *Thin places* kun je overal vinden - in een klooster, in de bergen, op het water, in je huis. Het zijn dunne als het ware doorlatende plekken waar als door een wonder, als bij toeval - door vreugde en pijn, geluk en beproeving - Gods kracht en nabijheid te ervaren is, je toevalt.

Gods kracht en nabijheid, die ons helpt om sterk genoeg te zijn, om te veranderen, om te doen wat je moet doen, te zeggen wat nodig is en om niet bang te zijn. Amen.

Muziek

Open Ruimte

Gebed en Onze Vader

Goede God, Bron van leven en van Hoop, diep Geheim van de wereld!

U laat ons niet alleen als we het moeilijk hebben, als we worstelen met beproevingen. Wij danken U daarvoor.

Geef dat we menselijke en integere mensen zijn en niet afhankelijk van wat anderen over ons denken en of ze ons aardig vinden. Help ons dat we staan voor wat we van Jezus geleerd hebben met vallen en opstaan. Dat we niet zwijgen als praten en solidariteit zo nodig is.

U blijft verbonden met ons en met uw hele schepping, met al wat leeft.

Wij danken U daarvoor.

Doe ons beseffen, dat het lijden en de ellende op onze wereld niet een straf van U is, ook al denken we dat. Maar help ons zodat we stoppen ellende over onszelf en anderen af te roepen...Help ons verleidingen te weerstaan: de verleiding om onze roeping en onze verantwoordelijkheid voor de schepping – dieren en planten en mensen - uit de weg te gaan – uit onverschilligheid, uit angst of uit luiheid.

U houdt van ons en U blijft ons trouw, ook al falen we en vinden het moeilijk zelf te veranderen, om te keren omwille van de toekomst met elkaar.

Wij danken U daarvoor.

Inspireer ons steeds weer met uw goede, heilige, gezonde Geest, zodat we ons durven inzetten voor uw Koninkrijk, voor uw nieuwe betere wereld van vrede en gerechtigheid, van liefde en geluk voor allen.

Nog steeds staan er mensen op die moedig en krachtig strijden. Wij danken U voor hen die een voorbeeld zijn voor ons en bidden dat we ook een steun zijn voor anderen door ons vertrouwen en onze hoop, dat wij elkaar als zusters en broeders in de gemeente stimuleren en steunen om het goede te doen en op te staan tegen het kwaad in al zijn vormen.

Wij bidden U nu voor allen die lijden, die kwetsbaar zijn, omdat ze ziek zijn, omdat ze verdrietig zijn. Maak ons tot troost voor hen door wat we zeggen en vooral door er te zijn.

We nemen nu de tijd voor onze eigen gedachten en gebeden. In de stilte weten we ons met U verbonden, God, U die onze gedachten kent en onze persoonlijke gebeden hoort

...stilte...

Versterk ons als we met vereende krachten bidden, zoals Jezus ons leert:

Onze Vader die in de hemel zijt.

Uw naam worde geheiligd

Uw koninkrijk kome.

Uw wil geschiede in de hemel,

alzo ook op de aarde.

Geef ons heden ons dagelijks brood.

Dn vergeef ons onze schulden,

gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.

En leid ons niet in verzoeking,

maar verlos ons van de boze.

Want van u is het koninkrijk

en de kracht en de heerlijkheid - in eeuwigheid Amen.

Collecten

Zingen “Hij die gesproken heeft...”

362 (alle 3)

Zegen(samen)

Laten we nu samen een beroep doen op Gods zegen
voor elkaar en voor de wereld waarin we leven:

De Eeuwige zegent je en behoedt je!
De Eeuwige doet zijn aangezicht over je lichten
en is je genadig!
De Eeuwige verheft zijn aangezicht over je
en geeft je vrede!

Zingen “Gezegend gaan we nu van hier...Amen”
= melodie van 273 “Loof God die zegent al wat leeft”

Zingenderwijs 57

Doven van kaarsen